

“เราต้องเข้าใจให้ลึกซึ้งว่าทรัพยากรป่าไม้นั้นสำคัญต่อพวกเรามาก โดยเฉพาะป่าไม้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่ให้ความชุ่มชื้นต่อแผ่นดิน และป่าไม้ต้องมีสัตว์เพื่อช่วยในการขยายพันธุ์และสร้างความสมดุล ของธรรมชาติ ส่วนสัตว์ป่านั้นก็ต้องมีแหล่งอาหารและที่อาศัย ยิ่งกล่าวได้ว่ามนุษย์ ป่าไม้ และสัตว์ป่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างละเอียดลึกซึ้ง จนไม่สามารถจะขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไปได้..”

พระราชดำรัสในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

บ้านเล็กในป่าใหญ่

การอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับป่า

โดย

ภาณี ชนาธิปภรณ์ วิภาวดี ชวนบุญ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำคัญในการดำรงชีวิตของคนไทยและในการพัฒนาประเทศ นับแต่อดีตที่ผ่านมาจนปัจจุบัน วิถีชีวิตของคนไทยโดยเฉพาะคนในชนบทผูกพันและเกี่ยวพันกับป่าไม้มาตลอด ป่าไม้เป็นแหล่งอาหาร ไม้ใช้สอยและก่อสร้างที่อยู่อาศัย แหล่งสมุนไพรเป็นยารักษาโรค รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจที่มีความสำคัญมากขึ้น สำหรับการพัฒนาประเทศ นอกจากป่าไม้จะเป็นแหล่งไม้ที่มีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจและการค้าแล้ว ยังเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและแหล่งปยุตามธรรมชาติที่เกิดประโยชน์ด้านการเกษตรและการตั้งถิ่นฐานชุมชน นอกจากนั้นป่าไม้ยังทำหน้าที่เป็นเขื่อนธรรมชาติช่วยชะลอการไหลของน้ำในฤดูน้ำหลาก และปล่อยน้ำให้ไหลรินในฤดูน้ำน้อย รวมทั้งช่วยป้องกันภัยธรรมชาติได้ดีทั้งภาวะน้ำท่วม และภาวะแห้งแล้ง

ปัจจุบันป่าไม้ได้เสื่อมโทรมไปมาก จากข้อมูลตัวเลขพบว่าพื้นที่ป่าไม้ของประเทศได้ลดลงเป็นอย่างมากในอัตราสูง กล่าวคือ ในปี 2504 มีพื้นที่ 171 ล้านไร่ หรือร้อยละ 53.3 ของพื้นที่ทั้งประเทศ และลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี จนกระทั่งปี 2541 เหลือ 81.08 ล้านไร่ หรือร้อยละ 25.3 เหลือลดลงประมาณ 2.4 ล้านไร่ต่อปี แม้ว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลได้พยายามอย่างจริงจังที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ ด้วยการปลูกป่าทดแทน ปรับปรุงและสงวนพื้นที่ที่ถูกทำลายให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ มีการอพยพราษฎรออกจากพื้นที่ป่าสงวน เพื่อให้การฟื้นฟูสภาพป่าเป็นไปอย่างจริงจัง แต่การบุกรุกทำลายป่ายังมีอยู่ต่อไป

ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศและของโลกจนไม่สามารถที่จะมองข้ามไปได้ และปัญหานี้ในวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็คือ การนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างฟุ่มเฟือย ไร้ขอบเขต และการขาดความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศเสื่อมโทรมและถูกทำลายลงไปทุกขณะ และสิ่งนี้ก็จะมิมีผลกระทบต่อการ

ดำรงชีวิตของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อม

สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินร่วมกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวออกเยี่ยมเยียนราษฎรในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศเป็นเวลานานสิบปี พระองค์ได้ทรงเห็นความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ตลอดจนผลทางนิเวศวิทยาที่เกิดจากการตัดทำลายป่าไม้ในแหล่งต้นน้ำลำธาร ซึ่งปรากฏออกมาให้เห็นในรูปของความแห้งแล้ง อุณหภูมิของอากาศที่นับวันแต่จะร้อนแรงขึ้น น้ำป่าไหลหลากท่วมบ้านเรือน รวมทั้งพืชผลการเกษตร ความเสื่อมโทรมของที่ดินทำกิน หรือการที่หน้าดินถูกชะล้างพังทลาย จนไม่สามารถปลูกพืชอะไรได้ รวมไปถึงการสูญพันธุ์ของสัตว์ป่า และพันธุ์พืชหลายชนิด ซึ่งหากไม่เร่งรีบแก้ไขแล้ว อันตรายร้ายแรงดังกล่าวก็จะค่อยๆ คืบคลานเข้าสู่ประชาชนในทุกภูมิภาค

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงห่วงใยประชาชนชาวไทย ดังพระราชดำรัสที่ว่า “ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจในทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ และสัตว์ป่าของไทยมาก ข้าพเจ้าเห็นว่า เราควรจะใช้ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้อย่างระมัดระวัง และทำนุบำรุงให้คงอยู่ตลอดไป มิใช่ให้ประวัติศาสตร์จารึกไว้ว่า ทรัพยากรเหล่านั้นถูกทำลายหมดสิ้นไปในระยะเวลาอันสั้นแค่ช่วงอายุของเรา” และ “ทรัพยากรธรรมชาตินับเป็นสมบัติล้ำค่า

ของชาติ และเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ สมควรที่เราทั้งหลายจะช่วยกันรักษาไว้ให้คงเป็นประโยชน์สืบไปชั่วลูกหลาน”

พระองค์ทรงทราบสาเหตุของภัยอันตรายของป่าไม้ และเห็นว่าหากปล่อยให้มีการตัดไม้ทำลายป่าอยู่ต่อไป ต้นไม้ก็จะหมดไปจากป่า การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้สร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อกักเก็บน้ำ ก็จะไม่เกิดประโยชน์อันใด เพราะหากป่าไม้หมดไปน้ำก็แห้ง อีกทั้งราษฎรต้องขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูก พระองค์ทรงเห็นว่าการแผ้วถางทำลายป่าไม้ การทำลายแหล่งต้นน้ำลำธารนั้น เกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของราษฎร เพียงเพื่อต้องการหาเลี้ยงชีพสำหรับตนเองและครอบครัว ดังพระราชเสาวนีย์ที่ว่า

“ต้นตอของปัญหาอย่างหนึ่งของคนไทยก็คือ การแผ้วถางทำลายป่า ทำลายแหล่งต้นน้ำลำธาร ส่วนหนึ่งของปัญหานั้นเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การทำไร่เลื่อนลอยในภาคเหนือ ซึ่งเรื่องนี้เป็นปัญหาละเอียดอ่อนที่ต้องแก้ไขด้วยการชี้แจงให้เขาเห็นผลเสียในการกระทำเช่นนั้น และต้องหาอาชีพใหม่ซึ่งทำรายได้ดีกว่าให้กับพวกเขาด้วย เพราะการที่พวกเขาทำเช่นนั้นก็เพราะต้องการหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวแต่ที่ร้ายก็คือการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่คำนึงถึงผลร้ายที่จะตามมาแก่ส่วนรวม เช่น เกิดการแห้งแล้งในหน้าแล้ง เกิดอุทกภัยในหน้าฝนเพราะตัดไม้ทำลายป่า น้ำฝนไม่ถูกดูดซึมก็จะทะลักสู่ที่ลุ่ม”

“คนมัวแต่คิดว่า ทำอย่างไรเขาจึงจะได้รวยเร็วๆ จะได้โน่นได้นี่ดังใจปอง เห็นป่าสงวนเข้าก็ยอมเสียเงินจำนวนหนึ่งว่าจ้างให้คนจนตัดไม้ออกขายต่างประเทศ คนเหล่านั้นก็เสียรู้ดีกว่าตัดป่าขายดีสะดวกดี เร็วดี ป่าไม้เห็นมีประโยชน์กับพวกเรา ขัดขวางไม่ให้เรามีไร่มินา จึงมาคิดดูว่า ที่จะทำให้ป่าไม้ให้เป็นประโยชน์กับประชาชนส่วนรวม ด้วยการสอนให้คนทั่วไปทราบว่ามีป่าไม้นั้นเป็นประโยชน์กับพวกเราทั้งสิ้น การปฏิบัติให้เขาเห็นเองว่า ป่าไม้เป็นของประชาชนคนไทย เป็นส่วนรวมจริงๆ อาจจะพอที่จะลดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าได้บ้าง ...”

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีสายพระเนตรที่ยาวไกล มองปัญหาอย่างเป็นระบบและครบวงจรในเรื่องของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยทรงตระหนักถึงความสัมพันธ์ของวงจรชีวิตกับธรรมชาติ และให้เน้นหนักการอยู่ร่วมกันได้ด้วยดีของสรรพสิ่งทั้งหลายในระบบนิเวศ อีกทั้งทรงตระหนักถึงปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่นับวันจะสูญสลาย ถูกทำลาย และเต็มไปด้วยมลพิษ พระองค์ทรงทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างเพื่อต่อสู้กับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ และผลจาก

การนี้เองกลายเป็นสาเหตุเบื้องต้นของความยากลำบากในการดำรงชีวิตของชาวชนบท สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเล็งเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่เป็นวงจรระหว่างชีวิตกับธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันด้วยดีในระบบนิเวศ พระองค์ทรงพยายามที่จะให้ราษฎรมีความรัก และความผูกพันในทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ เช่น ป่าไม้ พืช และสัตว์ป่า

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเป็นนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญพระองค์หนึ่ง ทรงดำเนินตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาโดยตลอด ทรงตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาสภาพแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และได้พระราชทานพระราชดำริตลอดจนทรงดำเนินการตามหลักวิชาการ ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการพัฒนาแบบยั่งยืนที่นักวิชาการและนักพัฒนายึดถือเป็นหลักในระยะหลังๆ นี้ แต่พระองค์ได้ทรงดำเนินการล่วงหน้าไปก่อนแล้วเป็นเวลานานดังที่ประจักษ์กันอยู่ทั่วไป หลักการของพระองค์ในเรื่องนี้คือ ให้ป่าอยู่กับคนได้ คนอยู่กับป่าได้ โดยไม่มีการทำลาย กล่าวคือ เมื่อชาวบ้านปลูกป่าเองเกิดความรักในป่าไม้ และรู้จักประโยชน์จากป่าไม้แล้ว ก็จะเลิกการตัดไม้ทำลายป่าไม้มที่เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำธาร ซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งกำเนิดของชีวิตมนุษย์ เพราะมนุษย์เรานั้นจะดำรงชีวิตอยู่ไม่ได้ถ้าขาดน้ำอันเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในบรรดาปัจจัยของการดำรงชีวิตทั้งหมด

จากแนวพระราชดำริดังที่ได้กล่าวแล้ว คือ ที่มาของโครงการทั้งหลายที่ทรงริเริ่มเพื่อพลิกฟื้นผืนป่าให้กลับคืนชีวิตขึ้นมาอีกครั้ง อาทิ โครงการป่ารักษ์น้ำ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการสวนป่าสิริภักดิ์ งานอนุรักษ์และพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินี้ได้กลายเป็นแบบอย่างของโครงการเพื่อการพัฒนาที่มั่นคง ยั่งยืน สมบูรณ์แบบในแง่การรักษาทรัพยากร และการใช้อย่างคุ้มค่า โดยมุ่งพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของคนให้สอดคล้องกันไป

บ้านเล็กในป่าใหญ่

โครงการอนุรักษ์สภาพป่าไม้บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ

อำเภอมวก้อย จังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมา

โครงการ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” เกิดขึ้นเนื่องจากการที่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมเยียนราษฎร ณ บ้านหล่อยุก ตำบลแม่ตั้น และตำบลม่อนจอง อำเภอมวก้อย จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2534 ระหว่างที่เสด็จประทับเฮลิคอปเตอร์จากพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ไปยังบ้านห้วยหล่อยุกนั้น เฮลิคอปเตอร์ได้บินผ่านป่าอันกว้างใหญ่ของป่าอมก้อยที่ครอบคลุมพื้นที่ในเขตตำบลยางเปียง ตำบลม่อนจอง แห่งอำเภอมวก้อย ทรงทอดพระเนตรเห็นความหนาแน่นและความอุดมสมบูรณ์ของไม้ใหญ่ทุกต้นในผืนป่าแห่งนี้ อีกทั้งทรงทราบว่า มีสัตว์ป่าสงวนที่ใกล้สูญพันธุ์ อาทิ กวางผา และอื่นๆ อาศัยอยู่ในบริเวณป่าแห่งนี้ และทรงทราบด้วยว่าราษฎรอาศัยอยู่ในเขตนี้เป็นเวลานานแล้ว และราษฎรเหล่านี้มีความยากจนต้องอาศัยทรัพยากรในป่าเพื่อยังชีพ พระองค์ทรงห่วงใยทั้งตัวราษฎร สภาพป่าและสัตว์ป่าเกรงว่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและรักษาสภาพป่าไม้จะถูกทำลายลง เกิดความเสียหายแก่ป่าต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าจะสูญพันธุ์ เนื่องจากการทำลายสิ่งแวดล้อม การตัดไม้ทำลายป่า และการล่าสัตว์ป่าด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของราษฎรที่อาศัยอยู่ทั้งในและนอกพื้นที่ จึงทรงมีพระราชดำริให้กำหนดแผนงาน

เร่งด่วนในการอนุรักษ์ป่าให้คงสภาพความสมบูรณ์ตลอดไป เพราะหากปล่อยไว้เฉยๆ อาจชำไม่ทันการณ์

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงย้ำว่าการดำเนินการดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการสร้างความเดือดร้อนให้เกิดแก่ราษฎรที่อยู่อาศัยในพื้นที่นั้น ดังพระราชกระแสรับสั่งว่า

“ให้ป่าอยู่กับคนได้ คนอยู่กับป่าได้ โดยไม่มีการทำลาย”

“ความจริงชาวเขา เขาเดินอยู่ในป่าในเขาก่อนที่พวกเราจะเข้าไปเสียอีก เพราะฉะนั้นต้อง

เห็นใจเขา เราต้องช่วยเขา จะไปห้ามเขา ไปกวาดต้อนเขาลงมาอยู่พื้นล่างนั้นเขาอาจลำบาก ทำมาหากินยาก ดังนั้นจึงควรหาโครงการอะไรสักอย่างที่จะให้อยู่กับที่ไม่ขยายตัว”

“ให้กำหนดที่ให้เขาทำมาหากิน ชาวเขาเหล่านี้เป็นพวกทำการเพาะปลูกทั้งนั้น เขาอยู่ได้ด้วยการทำไร่ ซึ่งจะต้องส่งเสริมให้เขามีผลผลิตมากขึ้น ในพื้นที่ที่เราจำกัดให้”

“...ถ้าเราสามารถร่วมกันจัดระบบได้ดี คนกับป่าก็จะอยู่ร่วมกันได้ โดยไม่ต้องทำลายซึ่งกันและกัน และแผ่นดินที่เสื่อมโทรมผืนนี้ ก็จะกลับคืนมาเป็นประโยชน์มหาศาลแก่พวกเรา...”

ด้วยพระเมตตาที่ทรงห่วงใยทั้งผืนป่าและชีวิตที่ยากไร้ของราษฎรที่อาศัยอยู่ในผืนป่าใหญ่แห่งนี้ จึงได้พระราชทานพระราชดำริแนวทางการอนุรักษ์ไว้ว่า

“ให้มีการดำเนินการอนุรักษ์สภาพป่าไม้บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่าอมก้อย ตำบลแม่ตั้น ในพื้นที่อำเภอมวก้อย จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ประมาณ 1,437,500 ไร่ ให้คงมีสภาพป่าที่สมบูรณ์ โดยดำเนินการ 3 ประการคือ 1) รักษาสภาพป่าที่สมบูรณ์ไว้ไม่ให้ถูกทำลาย 2) ฟื้นฟูสภาพป่าที่ถูกทำลายให้คืนสู่สภาพธรรมชาติ โดยให้มีทั้งป่าธรรมชาติและป่าไม้ใช้สอย 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรให้ดีขึ้น ทั้งนี้ โดยให้มีอาชีพและ

ที่ทำกินเป็นหลักแหล่ง ไม่ให้ได้รับความเดือดร้อน เพื่อให้ “คน” กับ “ป่า” อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนแบบคนรักป่า ป่าคุ้มครองคน ในลักษณะของ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” โดยให้ราษฎรเป็นผู้รักษาป่า”

สำหรับพื้นที่ที่ดำเนินการนั้น พระองค์ท่านทรงเลือกบ้านห้วยไม้หก ตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย เป็นหมู่บ้านนำร่อง เพื่อจะได้ขยายไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ดังนั้น ในวันที่ 22 เมษายน 2534 สำนักพระราชพิธีในพระองค์ ได้มีหนังสือไปถึงแม่ทัพภาคที่ 3 ขอความร่วมมือในการดำเนินโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ขึ้น และดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เข้าไปปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง

เป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ที่ราษฎรอาจปรับตัวตามไม่ทัน รายได้จากอาชีพเพิ่มขึ้นหลังจากที่เคยได้ลดลงไป จึงได้ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์ให้ก่อตั้งธนาคารข้าวขึ้น พร้อมกับข้าวสารจำนวน 10 เกวียน เพื่อไว้ช่วยเหลือราษฎรที่ขาดแคลนข้าวในปีแรกของโครงการ

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้มีการเตรียมการพัฒนาชุมชน ด้วยการจัดฝึกอบรมราษฎรให้มีความรู้ เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดลักษณะหมู่บ้านในลักษณะคุ้มหรือหมวด การปรับปรุงสภาพแวดล้อม

ของหมู่บ้าน การจัดทำผังการใช้ที่ดินหมู่บ้าน และการสำรวจข้อมูลหมู่บ้าน

การดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ที่สำคัญคือการแก้ปัญหาความยากจนและสภาพแวดล้อม โดยดำเนินการขุดสระเพื่อการเลี้ยงปลา ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นหลัก การปลูกพืชผักสวนครัว การจัดตั้งฝักรวมองค์การแกนนำระดับหมู่บ้านเพื่อร่วมกันพัฒนาสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น นอกจากนั้นยังเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจัดการฝึกอบรมราษฎรในลักษณะเตรียมชุมชน เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่กลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มผู้นำสตรี กลุ่มผู้นำสูงอายุ กลุ่มเยาวชนและนักเรียน ให้มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติ โดยเฉพาะเน้นให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องป่าไม้เป็นพิเศษ เพื่อยับยั้งและขจัดปัญหาการบุกรุกทำลายป่า นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการปลูกต้นไม้ใช้สอยในชุมชน เช่น พันธ์ไม้มะขาม สะเดา จำปา ยูคาลิปตัส และส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า รวมทั้งการสอนการทอผ้ากะเหรี่ยงแบบก๊กระตุก

ด้วยทรงพิจารณาเห็นว่า ในระยะแรกของโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ที่เริ่มต้นพัฒนาหมู่บ้านให้กับราษฎรในพื้นที่นั้น

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานปรากฏว่า สามารถสร้างความเข้าใจและจิตสำนึกในการรักษาป่าให้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ในแถบพื้นที่เป้าหมายได้สำเร็จ ทั้งยังสามารถโน้มน้าวราษฎรเหล่านั้นให้ยุติการล่าสัตว์และการตัดไม้ทำลายป่า โดยในวันที่ 9 สิงหาคม 2534 เป็นวันแห่งศูนย์รวมของดวงใจทุกดวงที่เคยเป็นนักล่าราษฎรได้พร้อมใจกันนำเอาอาวุธปืนจำนวน 1,300 กระบอกที่ใช้ในการล่าสัตว์และเครื่องมือที่ใช้ในการตัดทำลายป่าไม่มามอบให้เจ้าหน้าที่ของโครงการ พร้อมกับปฏิญาณตนต่อหน้าเบื้องพระบรมสาทิสลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในอันที่จะเลิกทำลายป่า แล้วหันมาช่วยกันดูแลสภาพป่าให้คงความสมบูรณ์ตลอดไป

การดำเนินการพัฒนาบ้านห้วยไม้หกตามโครงการ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” อันเนื่องมาจากพระราชดำริในช่วงที่ผ่านมาค่อนข้างจะเห็นผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของราษฎรในการพัฒนา ความกระตือรือร้นที่จะทำงานเพื่อทดแทนพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตามที่มีพระราชดำริให้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ (โครงการคลองลาน) จ.กำแพงเพชร

ความเป็นมา

เมื่อวันจันทร์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2537 สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎร บ้านสักงาม หมู่ที่ 1 ตำบลสักงาม อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ราษฎรเข้าเฝ้า ณ อาคารอเนกประสงค์ โรงเรียนสักงามประชาสรรค์ ทรงได้รับการถวายฎีกาจากราษฎรชาวไทยภูเขาที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และเขตอุทยานแห่งชาติคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เป็นชาวไทยภูเขากลุ่มที่ได้ฝึกศิลปาชีพที่พระตำหนักภูพิงศ์ราชนิเวศน์ว่า ได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย และไม่ได้รับสัญชาติไทย อีกทั้งทรงพบว่า มีราษฎรยากจนเป็นจำนวนมากขาดแคลนที่ดินทำกิน มีอาชีพรับจ้างทำไร่ไถ่ มั่นสำปะหลัง และบางส่วนไม่มีงานทำ ราษฎรเหล่านี้ส่วนมากเป็นชาวไทยภูเขา มีความสามารถพิเศษในการทำเครื่องเงิน ปักผ้า และจักสาน โดยเฉพาะการทำเครื่องเงินและปักผ้านั้น สามารถทำได้อย่างสวยงามและมีฝีมือดี น่าจะได้มีการรวมกลุ่มราษฎรชาวไทยภูเขาต่างๆ เหล่านี้ โดยจัดตั้งเป็นหมู่บ้านตามกลุ่มอาชีพที่ราษฎรถนัด โดยให้หัวหน้า

ครอบครัวทำหน้าที่ปลูกต้นไม้รักษาป่าในยามว่าง หลังจากการปลูกป่าก็ให้ทำเครื่องเงิน แกะสลัก จักสาน ส่วนแม่บ้านให้ปักผ้า ส่งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพต่อไป ในการนี้ ได้พระราชทานพระราชเสาวนีย์ความว่า

“ให้แม่ทัพภาคที่ 3 ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชรและป่าไม้จังหวัดกำแพงเพชร จัดหาพื้นที่ทำกินให้แก่ชาวบ้านเขาแม่พืช และบ้านแปลงสี โดยจัดที่ทำกินให้ครอบครัวละ 5 ไร่ และให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยภูเขา โดยจัดอาชีพให้ผู้ชายรับจ้างปลูกป่า ผู้หญิงทำเครื่องเงิน เย็บปัก จักสาน ตลอดจนส่งเสริมให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานที่ท่องเที่ยว จะทำให้ขายสินค้าของที่ระลึกได้”

จากพระราชเสาวนีย์ดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดโครงการ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” ณ พื้นที่บ้านอุดมทรัพย์ หมู่ที่ 8 ตำบลหินดาด กิ่งอำเภอบางคลาทาง จังหวัดกำแพงเพชร มีเนื้อที่ประมาณ 210 ไร่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ราษฎรที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน ทำไร่เลื่อนลอย ได้มีที่ดินทำกินเป็นหลักแหล่ง ส่งเสริมให้ราษฎรได้ประกอบอาชีพที่ถนัด พร้อมกับช่วยฟื้นฟูสภาพป่าซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและส่งเสริมให้หมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

ผลการดำเนินงาน

จากที่เริ่มโครงการตั้งแต่ปี 2537 ซึ่งเป็นโครงการระยะที่ 1 ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริจนประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ มีการจัดราษฎรชาวไทยภูเขากลุ่มเป้าหมายเข้าไปอยู่อาศัยในพื้นที่โครงการ จำนวน 53 ครอบครัว 279 คน รายได้เฉลี่ยของชาวไทยภูเขาเหล่านี้เพิ่มขึ้นจากเดิมคิดเป็น 6 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการในปี 2537 กล่าวคือ รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของชาวไทยภูเขาก่อนเข้าร่วมโครงการเท่ากับ 3,347 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 18,729 บาท เนื่องจากการได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งการเป็นลูกจ้างในการดำเนินงานโครงการด้วย

การพัฒนาพื้นที่โครงการทางด้านการศึกษาได้มีการส่งเสริมให้เด็กชาวไทยภูเขาในโครงการเข้าศึกษาในโรงเรียนซึ่งอยู่ใกล้เคียงและนอกพื้นที่โครงการ ทำให้ราษฎรชาวไทยภูเขาสามารถพูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้ ประมาณร้อยละ 90 ยกเว้นผู้สูงอายุ ด้านแหล่งน้ำ ได้มีการพัฒนาแหล่งเก็บน้ำต่างๆ เพื่อใช้เลี้ยงปลาและการเกษตร ส่งเสริมและฝึกอบรมวิชาชีพให้กับราษฎรชาวไทยภูเขาอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำเครื่องเงิน ปักผ้า แกะสลัก ตัดเย็บเสื้อผ้า ฯลฯ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ราษฎรชาวไทยภูเขาในพื้นที่โครงการเข้าร่วมปลูกป่าจำนวน 2,900 ไร่

และซ่อมบำรุงรักษาป่าในพื้นที่ โดยมีการอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟป่า และจัดตั้งหน่วยควบคุมไฟป่า ด้านบริการสาธารณสุข มีโรงพยาบาลปางศิลาทอง ซึ่งตั้งอยู่ใกล้โครงการฯ สามารถให้ราษฎรได้รับการรักษาพยาบาลเบื้องต้น การส่งเสริมสุขภาพ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การบริการทันตกรรม เบื้องต้นอย่างสะดวกรวดเร็ว และหมู่บ้านได้รับการประกาศเป็นหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า มีการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานให้กับราษฎรในโครงการฯ และราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงก็ได้รับประโยชน์จากถนนและไฟฟ้าร่วมกัน

จากความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการในระยะที่ 1 ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร จึงได้มีหนังสือถึงราชเลขาฯ การในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เพื่อกราบบังคมทูลทูลทราบบฝ่าละอองธุลีพระบาท เพื่อขยายผลโครงการในระยะที่ 2 ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้มีพระราชดำริให้ดำเนินการขยายผลโครงการไปยังพื้นที่โครงการระยะที่ 2 ได้ต่อไป และได้ดำเนินการในปี 2543 คือ พื้นที่บ้านปางมะนาว ตำบลปางมะค่า อำเภอขาณุวรลักษบุรี และบ้านปางมะละกอ ตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 66 ราย รวมพื้นที่ทั้งหมด 396 ไร่

โครงการหมู่บ้านศิลปินนิคมสร้างตนเองสุคีริน (บ้านเล็กในป่าใหญ่) นิคมสร้างตนเองสุคีริน จ. นราธิวาส

ความเป็นมา

ด้วยคราวที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพสกนิกร และสมาชิกนิคมสร้างตนเองสุคีริน ณ ศาลาทรงงานวัดโต๊ะโมะ ต.ภูเขาทอง อ.สุคีริน จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2537 ได้มีราษฎร บุตรหลานสมาชิกกลุ่มศิลปินที่ยากจนเข้าเฝ้ากราบบังคมทูลขอพระราชทานที่ดินทำกิน จึงทรงมีพระราชกระแสรับสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสและผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองสุคีริน พิจารณาจัดตั้งหมู่บ้านศิลปินขึ้น ในเขตพื้นที่นิคมสุคีริน โดยจัดที่ดินทำกินให้ครอบครัวละ 3 ถึง 5 ไร่ โดยดำเนินการในรูปแบบ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” ให้คนอยู่อาศัยร่วมกับป่าได้อย่างสมดุล และส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตร การปลูกพืช ผักสวนครัวและงานศิลปาชีพต่าง ๆ ให้มีรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การดำเนินงานตามพระราชดำริ

นิคมสร้างตนเองสุคีริน ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม 17 หน่วยงาน ดำเนินโครงการนี้ตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา โดยร่วมกันจัดทำแผนแม่บทเพื่อดำเนินงานตามโครงการฯ มีเป้าหมายทั้งสิ้น 50 ครัวเรือน และกรมประชาสัมพันธ์ได้อนุญาตให้นิคมฯ สุคีริน ใช้พื้นที่สงวนบริเวณบ้านไอบาโจ หมู่ที่ 1 ต.ภูเขาทอง อ.สุคีริน จำนวน 750 ไร่ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการคัดเลือกบุตรหลานของสมาชิกศิลปินที่ยากจนและราษฎรที่ยากจนในพื้นที่นิคมฯ สุคีริน รวมจำนวน 35 ครอบครัว รวมทั้งมีการออกแบบวางผังหมู่บ้านและพื้นที่ทำกิน ก่อสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน

ภายหลังจากที่สมาชิกเข้าอยู่อาศัยในโครงการต่าง ๆ แล้ว ทางโครงการฯ ได้ประสานกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานแก่สมาชิกในเชิง

อนุรักษ์ตามความเหมาะสมของพื้นที่ ส่งเสริมให้ปลูกพืชผักสวนครัว ผักพื้นบ้าน พืชสมุนไพร เลี้ยงไก่ เป็ดเทศ เพาะเห็ด สำหรับใช้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย เป็นรายได้เสริมในระยะสั้น ส่งเสริมปลูกไม้ผล เศรษฐกิจ ได้แก่ เงาะ ลองกอง ทุเรียน ขลย และปลูกแซมด้วย กล้วย มะนาว สะตอ มังคุด และหมาก เป็นต้น สำหรับเป็นรายได้ในระยะยาว ส่งเสริมการอนุรักษ์ดูแลพื้นที่ป่าต้นน้ำ ในพื้นที่โครงการอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้สมาชิกปลูกไม้โตเร็วชนิดต่างๆ ไร่ใช้สอยและเพิ่มพื้นที่ในโครงการ รวมทั้งส่งเสริมให้ปลูกพืชที่ใช้เป็นวัตถุดิบในงานศิลปาชีพ เช่น หวาย ย่านลิเภา เป็นต้น สนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพ ปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่จำเป็นแก่สมาชิก โดยจัดตั้งเป็นกองทุนหมุนเวียน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมต่างๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มร้านค้าสวัสดิการในหมู่บ้าน กลุ่มศิลปาชีพ กลุ่มปลูกหอย และกลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ป่า เป็นต้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งการฝึกทักษะงานศิลปาชีพเพิ่มเติม ณ พระราชวังสวนจิตรลดา และพระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ ส่งเสริมและดูแลสุขภาพอนามัยแก่สมาชิกในโครงการ และจัดสวัสดิการแก่ผู้ด้อยโอกาสในโครงการ ได้แก่ เด็กพิการ ผู้สูงอายุ เด็กวัยเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนและเดือดร้อน โดยได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือจากสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน C.C.F และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น รวมทั้งการเข้าให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบสาธารณภัยต่างๆ ด้วย

ผลการดำเนินงาน

ด้วยความร่วมมือ ร่วมแรง และร่วมใจของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านศิลปาชีพ นิคมสร้างตนเองสุคริณ (บ้านเล็กในป่าใหญ่) ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ราษฎรในนิคมฯ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีพื้นที่สำหรับเพาะปลูกเป็นของตนเอง และได้รับความรู้ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะการดำเนินการที่เกี่ยวกับงานศิลปาชีพ และการเกษตรแบบผสมผสานที่ทำให้สมาชิกในโครงการฯ มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดี ดังพระราชเสาวนีย์ที่ว่า

“สำหรับที่ข้าพเจ้าพุดถึงคนไทยชาวไทยอิสลามที่มีน้ำใจงดงามมาก คือชาวอำเภอสุคริณ ที่ติดชายแดนไทย-มาเลเซีย ก่อนนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ 20 กว่าปี เสด็จฯ ไปครั้งแรกทุกขียากมากกว่าจะไปถึง ท่านทุกขียากมากกว่าจะไปถึงถนนก็เป็นดินโคลนลื่น ขนาดใช้รถจี๊ป กว่าจะไปถึงก็แย่แล้ว ก็มีนิคมสร้างตนเองที่นั่น ประกอบไปด้วยชาวอีสาน ชาวไทยทางใต้ต่างๆ ไทยอิสลาม ไทยพุทธ คนอีสาน ซึ่งทางการได้แบ่งพื้นที่ให้สำหรับทำนา ทำไร่ เพราะว่าเดิมที่เค้าอยู่เนีย เค้าไม่มีนาไม่มีไร่ไม่มีทางทำมาหากิน พอเค้ารู้ว่าที่นี้ที่สุคริณตั้งนิคมขึ้นสำหรับชาวบ้านที่ยากจน เค้าก็อาสาสมัครมาแรกเนีย มาใหม่ๆ น้ำตา ร่วงกันเป็นแถว เพราะว่าทางเข้าออกมันลำบากเหลือเกิน ข้ามีช้างป่า มีอะไรเค้าบอกว่า ไหนจะสู้กับปัญหาการเงินแล้ว ยังต้องสู้กับช้างอีก ต้องคอยหลบหลีกช้าง เดือนนี้ที่ข้าพเจ้าไปพบยิ้มแย้มแจ่มใสแล้วก็มีกำลังใจ แล้วมาขอพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพื้นที่ให้ขยายพื้นที่นิคมขึ้นสำหรับลูกหลานของเค้า ก็เกิดมีความศรัทธาขึ้นแล้ว ของเค้าที่เค้าทำเนีย นอกจากทำนาทำไร่แล้ว เลี้ยงไก่-เลี้ยงหมูแล้ว เค้ายังทำเกี่ยวกับสานลิเภา สั้นลิเภา สวยงามมากแล้วก็ยังมีการทำผ้า มีการปั้น แกะสลักฝีมือดีทั้งนั้นเลย...”

นอกจากนั้น ทางโครงการฯ ยังได้มีแผนที่จะนำสมาชิกที่เหลืออีก 15 ครอบครัวเข้าอยู่ในนิคมสร้างตนเองสุคริณ เพื่อให้ครบตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งคณะทำงานในโครงการฯ จะดำเนินการต่อเมื่อทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง เนื่องจากได้คัดเลือกราษฎรกลุ่มเป้าหมายเตรียมเข้าเป็นสมาชิกโครงการฯ ไว้แล้ว

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่

“บ้านอาข่า (เก่า) แม่ตาช้าง” จ. เชียงใหม่

จุดเริ่มต้นของโครงการ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร ณ บ้านห้วยหญ้าไซ หมู่ที่ 9 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2542 เพื่อทอดพระเนตรสภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปของราษฎรบ้านดังกล่าว ทรงพบว่าราษฎรสามารถดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้คงสภาพอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของบริเวณนั้นเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำลาวที่ไหลลงสู่แม่น้ำสรวย ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดเชียงราย จึงมีพระราชดำริให้จัดทำโครงการในลักษณะบ้านเล็กในป่าใหญ่ เป็นการทดลอง เพื่อพิสูจน์ว่าเมื่อราษฎรได้รับการอบรม หรือมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาป่าไม้ ต้นน้ำลำธารอย่างถูกต้องแล้ว ก็จะสามารถอาศัยทำกินและพึ่งพาร่วมกันกับป่าได้อย่างมีความสุข ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ จึงมีพระราชดำริให้เสาะหาและคัดเลือกราษฎรชาวไทยภูเขาที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และธรรมชาติ แต่ประสบปัญหาความยากจนและขาดที่ดินทำกินเข้ามาอาศัยในพื้นที่ดังกล่าว นั่นคือ ปรัชญาหรือนัยสำคัญของโครงการบ้านเล็ก

ในป่าใหญ่ ดังนั้นโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านอาข่า (เก่า) แม่ตาช้าง จึงได้ถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

การดำเนินงานสนองพระราชดำริ

ในการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริในการสำรวจพื้นที่ที่จะจัดตั้งโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยจัดการต้นน้ำแม่ตาช้าง กรมป่าไม้ ฝ่ายปกครองในพื้นที่จังหวัดทหารบกเชียงราย สำนักพระราชวัง ตลอดจนสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ได้ทำการสำรวจพบสภาพพื้นที่ป่าบริเวณต้นน้ำแม่ตาช้าง มีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งโครงการ ซึ่งในอดีตเป็นพื้นที่ที่ชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่า เคยอยู่อาศัยทำกินและได้อพยพย้ายออกจากถิ่นฐานนั้นมานานแล้ว (จึงเป็นที่มาของคำว่า “เก่า” ในชื่อโครงการ) พื้นที่แห่งนี้เหมาะสมที่จะดำเนินโครงการได้ เพราะมีสภาพเป็นป่า มีพื้นที่ราบที่เพียงพอสำหรับการสร้างที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินของราษฎร ไม่มีเส้นทางคมนาคมเข้า - ออก ซึ่งจังหวัดทหารบกเชียงรายในฐานะผู้รับสนองพระ

ราชดำริโดยตรง ได้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ จัดทำแผนดำเนินงานพร้อมทั้งประสานกับสำนักพระราชวังเพื่อ คัดเลือกราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่าที่มีสภาพความเป็นอยู่ ที่ยากจน ไร้ที่ดินทำกิน มีอาชีพรับจ้าง และที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเข้าร่วมโครงการฯ ท้ายที่สุด ก็ได้ราษฎรเผ่าอาข่าจากภูชี้ฟ้า อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย จำนวน 96 คน จาก 21 ครอบครัว ซึ่งมีฐานะยากจน ไม่มีที่อยู่ อาศัยและที่ทำกิน บางรายเป็นลูกจ้างแรงงานของชาวเขาเผ่าอื่น เช่น เผ่าม้ง ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ

หน่วยงานต่างๆ ได้สนองพระราชดำริ โดยยึดหลักการ พัฒนาให้กลมกลืนกับธรรมชาติมากที่สุด โดยให้ชาวอาข่าเป็น ผู้ออกแบบและสร้างบ้านตามวัฒนธรรมของตน การจัดหา แหล่งน้ำจากพื้นที่ ด้วยการจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร นำน้ำจาก ห้วยธรรมชาติผ่านลำเหมืองเล็กๆ เข้าสู่ระบบท่อไม้ไผ่ เพื่อใช้ ในการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร ทั้งยังเป็นการสร้างความชุ่มชื้นแก่ผืนป่าต้นน้ำลำธาร ขณะเดียวกันก็มีให้กระทบ กระเทือนกับราษฎรในพื้นที่ด้านล่างที่อาศัยน้ำจากลำห้วยเดียวกัน นอกจากนี้ ยังได้ปรับพื้นที่ทางการเกษตรให้สามารถเพาะปลูกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำนาข้าว เพราะเป็นสิ่งจำเป็นต่อราษฎร ในชุมชนใหม่ที่อยู่ห่างไกลความเจริญ พันธุ์ข้าวที่เหมาะสม คือ ข้าวพันธุ์เชียงใหม่และข้าวพันธุ์ญี่ปุ่น มีการจัดสร้างศาลา

อเนกประสงค์เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความรู้แก่ราษฎรในพื้นที่ พร้อมทั้งเป็นศาลาศิลปาชีพ เพื่อส่งเสริมงานด้านศิลปาชีพสำหรับเป็นรายได้เสริมแก่ราษฎร นอกจากนี้ ยังได้จัดตั้งศาลาชุมชน เพื่อใช้เป็นที่รักษาและบรรเทา ความเจ็บป่วยของราษฎรในเบื้องต้น และได้คัดเลือกตัวแทน ของราษฎร 3 คน มารับการอบรมความรู้ด้านสาธารณสุข เพื่อเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คอยดูแลความ เป็นอยู่ของราษฎรในด้านสุขภาพอนามัย

ความก้าวหน้าของโครงการ : ราษฎรมีความเป็นอยู่ ดีขึ้น

เมื่อการดำเนินการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานแล้วเสร็จ จึงได้เคลื่อนย้ายราษฎรชาวไทยภูเขาเผ่าอาข่าที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสู่พื้นที่โครงการ จากนั้นได้ประสานกับหน่วยราชการอื่น เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนให้การสนับสนุน บัณฑิตในการดำรงชีพในระยะเริ่มต้นโครงการ เช่น การสนับสนุน พันธุ์เปิดเทศและสุกร เพื่อนำไปเลี้ยงและเป็นแหล่งอาหาร โปรตีนประจำครอบครัว การปล่อยปลาในแหล่งน้ำ ธรรมชาติ เพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีนประจำหมู่บ้าน นอกจาก นั้น ยังได้จัดตั้งธนาคารข้าวประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ราษฎรได้ มีข้าวบริโภคในช่วงที่ผลผลิตยังไม่ถึงฤดูเก็บเกี่ยว และเมื่อวันที่

12 มกราคม 2544 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามความก้าวหน้าและทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่โครงการ ปรากฏว่าผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานสนองพระราชดำริที่ได้วางไว้ ส่งผลให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น มีพื้นที่สำหรับเพาะปลูกเป็นของตนเอง ครอบครัวละประมาณ 2 ไร่ ได้รับความรู้ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพด้านเกษตร และมีจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้สภาพป่าในพื้นที่โครงการได้รับการฟื้นฟูเป็นอย่างดี ราษฎรมีสุภาพและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องตามหลักสาธารณสุข นอกจากนี้ ยังได้รับความรู้ตามหลักสูตรภาคบังคับจากสำนักงานการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอแม่สรวย เพื่อพัฒนาตนเองและชุมชนในอนาคตต่อไป

บทสรุป

นับเป็นเวลาที่ยาวนานต่อเนื่องมาหลายสิบปี จากการที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินในช่วงที่แปรพระราชฐานไปยังท้องที่ต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น พระองค์ได้ทรงพบเห็นและทรงตระหนักดีว่า สภาพแวดล้อมและทรัพยากร

ธรรมชาติของประเทศกำลังถูกทำลายลงอย่างน่าเป็นห่วง และได้กลายเป็นสาเหตุเบื้องต้นของความยากลำบากในการดำรงชีวิตของชาวชนบท

ด้วยพระอัจฉริยภาพของพระองค์ ทำให้ทรงเล็งเห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่เป็นวงจร ระหว่างชีวิตกับธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันด้วยดีในระบบนิเวศ โดยได้ทรงพยายามที่จะให้ราษฎรมีความรักความผูกพันในทรัพยากรธรรมชาติ ดังจะเห็นได้ว่าโครงการมากมายหลายด้านอันเกี่ยวเนื่องกับสิ่งแวดล้อมได้บังเกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การอยู่ร่วมกันได้ด้วยดีของสรรพสิ่งทั้งหลายในระบบนิเวศ คือ ป่าและคน ดังความตามพระราชดำริ ตอนหนึ่งว่า....

“...คนไร้อยู่อาศัยทำกินก็ต้องรู้สึกว่า พวกที่ต้องการรักษาป่าเป็นศัตรู ขัดขวางความสุขของเขา ฉะนั้นป่าก็ต้องเป็นของต้องห้าม ขัดประโยชน์ของพวกไร้ที่ดิน ทางเลือกเดียวก็คือทำให้ป่าเป็นที่อยู่ เป็นทางหากินของพวกเขา โดยมีคนของทางราชการช่วยเหลือและดูแลผลประโยชน์...”

“ราษฎรนี้ถ้าจะหาที่ให้เขาทำกินอพยพออกมาจากป่าบางที่ก็ไม่มีที่ เพราะฉะนั้นเมื่อเขาอยู่แล้วก็ให้เขาอยู่ต่อไป ให้ราษฎรมีที่ทำกิน ปลูกป่า รักษาป่า แสดงให้เห็นว่า คนและป่านั้นย่อมอยู่ด้วยกันได้และทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์จากกันและกัน”

หลักการของโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ คือ การพัฒนาหมู่บ้านหลักให้สมบูรณ์แบบเพื่อให้เป็นตัวอย่าง เพื่อจะให้ราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายเกิดความรู้สึกอยากเข้ามารวมกลุ่ม เข้ามามีชีวิตใหม่ในหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาให้มีพื้นที่ทำกิน มีรายได้จากระบบสหกรณ์ของหมู่บ้านที่สามารถจะช่วยให้พวกเขามีชีวิตอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขตามควรแก่สภาพได้

เหตุผลดังพระราชดำรัสต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถจึงพระราชทานความรู้เกี่ยวกับการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติในโอกาสต่างๆ ทรงปลูกฝังให้ราษฎรตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติ และยังมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการต่างๆ ที่จะช่วยปลูกฝังให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รู้จักวิธีอนุรักษ์ มีการวิเคราะห์วิจัยเพื่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด รู้วิธีเพาะปลูกต้นไม้และเพาะเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนในด้านเสริมสร้างคุณภาพชีวิตโดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันก็มีอาชีพที่จะเพิ่มพูนรายได้ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

จากตัวอย่างโครงการเพียงบางตัวอย่างที่ยกมากล่าวในที่นี้ และอีกหลายโครงการที่ทรงมีพระราชดำริให้จัดทำขึ้นในแต่ละภูมิภาค ล้วนแต่มีหลักการอย่างเดียวกันคือ **จะต้องอนุรักษ์และเสริมสร้างป่าไม้ให้อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิต**

อาศัยอยู่ได้โดยได้ประโยชน์ซึ่งกันและกันทั้งป่าไม้ คน และสัตว์ป่า มีแนวทางการพัฒนาที่ครบวงจร กล่าวคือ มีทั้งการอนุรักษ์ ป้องกันการทำลาย เสริมสร้างและพัฒนาควบคู่กันไป ในทุกด้าน ดังเช่นกรณีนี้ที่โครงการได้มีการจัดชุมชนก็จะมีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสาธารณูปโภคของชุมชน รวมทั้งพัฒนาคนไปพร้อมกันด้วย เพื่อให้กลุ่มชนเหล่านั้นสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง พร้อมกับมีความรู้สึกรักและหวงแหนป่าไม้และสัตว์ป่าเสมือนว่าตนเองเป็นเจ้าของ ซึ่งผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ ก็จะเป็นคุณูปการอย่างใหญ่หลวงแก่การดำรงรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ได้นานเท่านาน

แนวพระราชดำริที่ได้พระราชทานแก่หน่วยงานต่างๆ เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ทุกข์ยาก ส่งผลให้ราษฎรสามารถดำรงชีวิตได้ มีรอยยิ้ม และมีความสุขที่ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นตามสมควรแก่ฐานะ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการร่วมกันอย่างเต็มที่ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ สามารถสนองพระราชเสาวนีย์สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถได้อย่างมีประสิทธิภาพ ราษฎรในพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียงต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ในอันที่จะยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้นทัดเทียมนานาอารยประเทศ และพิสูจน์ให้เห็นว่า **“คนสามารถอยู่กับป่า”** ได้ โดยสามารถดำรงชีวิตพร้อมทั้งรักษาป่าได้อย่างยั่งยืนถาวรตลอดไป

ชาวซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวง

ราษฎรจำนวนหนึ่งที่ได้รับพระราชทานความช่วยเหลือจากโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แสดงความรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ ผ่านวารสารเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

ราษฎรที่อยู่ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ต. ภูเขาทอง อ.สุคิริน จ.นราธิวาส

นายสมนึก บัวสีรัน

อายุ 40 ปี บ้านเลขที่ 88/1 หมู่ 1

“มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 6 คน ในจำนวนนี้มีบุตรที่กำลังศึกษาจำนวน 3 คน ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีอาชีพทำเครื่องหวาย โต๊ะ เก้าอี้ และรับจ้างทำการเกษตรทั่วไป เมื่อเข้ามาอยู่ในโครงการฯ ประกอบอาชีพแกะสลักสิ่งต่าง ๆ ปลูกผลไม้ เช่น เงาะ มังคุด ลองกอง และรับจ้างทั่วไป หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นมาก มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง จากเดิมที่ไม่มีอะไรเลย อยากให้ทางราชการช่วยเหลือทางด้านดอกเบี้ยของเงินที่กู้ยืม โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ยหรือคิดในอัตราที่สูง แต่อยู่ในเงื่อนไขที่ต้องคืนภายในกำหนด มีความรู้สึกปลาบปลื้มใจเป็นอย่างยิ่งในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระราชินีที่ทรงให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน ให้ไปเรียนแกะสลักของมูลนิธิศิลปาชีพ และยังได้รับค่าจ้างจากการแกะสลักวันละ 100 บาท ซึ่งเป็นโรงเรียนแห่งเดียวในโลกที่ให้ทั้งการศึกษาและให้ทั้งเงิน

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวายพระพร ขอจงทรงมีพระชนมายุยืนนาน อยู่คู่กับในหลวงและประชาชนตลอดไป”

.....

นางศศิธร ร่วมพึ่งพา

อายุ 59 ปี บ้านเลขที่ 85 หมู่ 1 ซอย 2

“บ้านเดิมอยู่ที่จังหวัดสุรินทร์ และอยู่ที่บ้านไอร์กะเปาะก่อนที่จะย้ายมาที่นี่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ ประกอบอาชีพทอผ้าไหม และปลูกพืชผักสวนครัว มีรายได้มากขึ้น ทำให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น มีที่ดินเป็นของตนเอง มีบ้านอยู่ เจ้าหน้าที่มาดูแลให้คำแนะนำเรื่องการปลูกพืชตลอดเวลา ได้รับพันธุ์พืชและปุ๋ย อีกทั้งยังได้นำความรู้ที่ได้จากโครงการฯ ไปเผยแพร่แก่หมู่บ้านไอร์กะเปาะ รู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่งในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระราชินีที่ทรงให้ความช่วยเหลือมาตลอด

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวายพระพร ขอจงทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน พระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์”

.....

นายวันชัย มีศิลป์

อายุ 34 ปี บ้านเลขที่ 88/6 หมู่ 1

“เดิมมีอาชีพทำสวนอยู่ที่บ้านชุมทองเป็นสวนยาง และผลไม้เช่นเดียวกับคนอื่น ฐานะครอบครัวปานกลาง ปัจจุบันประกอบอาชีพแกะสลักไม้ เป็นช่างทำบ้าน และทำสวน มีที่ดินทำกินประมาณ 5 ไร่ โครงการนี้ทำให้คนมีโอกาสดำรงงานหาเลี้ยงชีพ ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการฯ โดยได้รับคำแนะนำต่างๆ ในการเพาะปลูก การเกษตร การรักษาดูแลโรคพืช การเลี้ยงไก่เลี้ยงปลา และให้เมล็ดพันธุ์พืชและต้นกล้าต่างๆ หลังจากได้รับความช่วยเหลือแล้ว ทำให้สามารถช่วยเหลือตนเองและพ่อแม่ได้ และในบางครั้งก็สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ต่อ

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวายพระพรขอจงทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรง ทรงเป็นมิ่งขวัญของประชาชนตลอดไป”

.....

นายอุทัย คุณำจัด

อายุ 38 ปี บ้านเลขที่ 88/7 ซอย 3 หมู่ 1

“ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ฐานะความเป็นอยู่ปานกลาง ปัจจุบันได้เข้าร่วมในโครงการฯ มีอาชีพทำกระเป๋าย่านลิเภา ทำสวนลองกอง เงาะ ทุเรียน มังคุด และสละ มีที่ดินทำกิน 5 ไร่ และบ้านเป็นของตนเอง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นประมาณ 3,000 บาท สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีและมั่นคงขึ้น มีน้ำประปาและไฟฟ้าใช้ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการฯ คือความรู้ทางด้านการเกษตร ด้านศิลปอาชีพ และมีการแจกพันธุ์พืชต่างๆ มีความรู้สีกฎมีใจและตั้งใจเป็นอย่างยิ่ง ที่สมเด็จพระราชินีทรงให้ความช่วยเหลือ

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวาย

พระพรขอให้พระองค์ทรงมีความสุขความเจริญและเป็นแม่ของแผ่นดินตลอดไป”

.....

นางวันดี กิระกัน

อายุ 35 ปี บ้านเลขที่ 79 หมู่ 1 บ้านไธยา

“มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 คน มีบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ 2 คน เดิมอาศัยอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ย้ายมาอยู่ในพื้นที่นี้เมื่อปี พ.ศ. 2520 เดิมประกอบอาชีพสวนย่านลิเภาและเป็นครูสอนทำย่านลิเภาและทำการเกษตร ได้รับเงินเดือน เดือนละ 1,800 บาท และค่าตอบแทนผลงานที่ส่งเข้าไปขายในกรุงเทพฯ รู้สึกลาบปล้ำและขาดซึ่งในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงช่วยให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น มีความสะดวกสบายจากที่ไม่เคยมีมาก่อน ไม่ต้องเป็นหนี้สิน เพราะพระองค์พระราชทานเงินเพื่อช่วยปลดหนี้ ทำให้ลูกๆ ได้เรียนหนังสือ อีกทั้งความรู้ที่ได้รับจากโครงการนี้ทำให้สามารถเผยแพร่ต่อสมาชิกคนอื่นๆ ได้ต่อไป

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวายพระพรขอจงทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรงตลอดไป”

.....

นางไพฑูรย์ เอนัด

อายุ 47 ปี บ้านเลขที่ 88/11

“ย้ายมาจากจังหวัดนครราชสีมา ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ได้เข้ามาอยู่ในโครงการฯ เป็นเวลา 5 ปี มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองประมาณ 5 ไร่ รายได้ส่วนใหญ่มาจากอาชีพหลัก คือเพาะเห็ดนางฟ้า ทำสวน และมีรายได้เสริมจากการทอผ้า แกะสลัก และเขียนลาย ทำให้มีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีกินมีใช้มากกว่าเดิม สามารถส่งลูกเรียนมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ได้ นอกจากนั้นความรู้ที่ได้จากโครงการฯ ยังสามารถนำไปแลกเปลี่ยนกับสมาชิกคนอื่นๆ รู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมากที่พระองค์ท่านได้ให้ชีวิตใหม่ที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม

ราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวาย
พระพรของทรงมีพระชนมายุยืนนาน ทรงมีความสุข
มาก ๆ”

.....

นางอุดม ปัญญาพล

อายุ 33 ปี บ้านเลขที่ 80 หมู่ 1

“มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 5 คน ลูกกำลัง
ศึกษาอยู่ 3 คน ย้ายเข้ามาอยู่บ้านเล็กในป่าใหญ่ประมาณ
6 ปี เดิมประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น ถางป่า เก็บ
ขี้ยาง เมื่อเข้ามาอยู่ในโครงการฯ ได้เป็นสมาชิกทำยานลิเกา
มีรายได้เพิ่มขึ้นมากและเพียงพอต่อการครองชีพ สภาพ
ความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิม มีบ้านและที่ดินเป็น
ของตนเอง มีความรู้สึกพอใจกับความเป็นอยู่ในปัจจุบัน
ไม่ต้องการความช่วยเหลือ เพราะว่าทางการให้มากแล้ว
มีความรู้สึกซาบซึ้งและปลาบปลื้มใจเป็นอย่างมากในพระ
มหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระราชินี

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรม
ราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวาย
พระพรของทรงมีพระชนมายุยืนนาน มีความสุขและ
อยู่คู่กับประชาชนชาวไทยตลอดไป”

.....

นางเตือนใจ ใจกล้า

อายุ 30 ปี

“เดิมอยู่ที่โคราช และมาอยู่ที่สุรินทร์ 8 ปี หลังจาก
นั้นเข้ามาอยู่ในโครงการฯ ได้ 5 ปีแล้ว อาชีพก่อนเข้า
ร่วมโครงการฯ คือรับจ้างทั่วไป เช่น เก็บผลไม้ ถางป่า
หาของป่า และเมื่อเข้าร่วมในโครงการฯ ทำให้มีรายได้เสริม
จากการทอผ้าไหม สภาพความเป็นอยู่ในขณะนี้ดีขึ้นกว่าเดิม
เมื่อก่อนมาก มีบ้านเป็นของตัวเอง 1 หลัง และที่ดิน 5 ไร่

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวาย
พระพรของทรงมีพระชนมายุยืนนาน และทรงมีพระ
พลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ตลอดไป”

.....

นางธัญญ์ คำสัมนา

บ้านเลขที่ 88/4 หมู่ 1

“เดิมประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้วันละ
100 - 200 บาท ฐานะความเป็นอยู่ปานกลาง หลังจาก
ที่เข้าร่วมโครงการฯ ทำให้มีรายได้เสริมจากการสาน
ยานลิเกาทำกระเป๋ และพื้นที่ทำกินประมาณ 5 ไร่
สำหรับปลูกเงาะ มังคุด และสละ ทางราชการได้ให้
คำแนะนำและอบรมในเรื่องต่างๆ ทั้งเรื่องการเกษตรและ
อาชีพเสริม ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อยากให้ทาง
ราชการช่วยส่งเสริมในเรื่องของการตั้งกองทุนหมู่บ้าน
มีความรู้สึกภูมิใจและซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของ
สมเด็จพระราชินีเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอ
ถวายพระพรของทรงมีพระชนมายุยืนนาน ทรงมี
พระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ตลอดไป”

.....

นางสมหมาย สงสิงห์

อายุ 36 ปี บ้านเลขที่ 88 หมู่ 1

“เดิมมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีสมาชิกในครอบครัว
จำนวน 6 คน มีบุตรที่กำลังศึกษาจำนวน 3 คน ย้าย
เข้ามาอยู่ในโครงการฯ เมื่อปี พ.ศ.2539 มีอาชีพจักสาน
ยานลิเกา และรับจ้างทำเครื่องหวายเป็นอาชีพเสริม มี
รายได้ไม่แน่นอนประมาณเดือนละ 2,000 - 3,000 บาท
ต่อเดือน ครอบครัวมีที่ดินทำกิน 5 ไร่ ไร่ทำการเกษตร
ปัจจุบันมีความเป็นอยู่ดีขึ้นมาก โดยได้รับความช่วยเหลือ
จากโครงการฯ คือการสอนการจักสานต่างๆ อยากให้ทาง
ราชการช่วยจัดศูนย์เด็กเล็กขึ้นในโครงการฯ เพื่อที่พ่อแม่
จะได้ทำงานอย่างเต็มที่

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวาย
พระพรของทรงมีพระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ เป็นคู่
พระบารมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตลอดไป”

.....

นายวัฒนา ดวงทอง

อายุ 39 ปี บ้านเลขที่ 87 หมู่ 1

“บ้านเดิมอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ย้ายมาอยู่ที่อำเภอสุคิรินตั้งแต่ปี 2518 และเข้าร่วมโครงการฯ อันเนื่องมาจากพระราชดำริตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 อาชีพประจำในปัจจุบันคือทำการเกษตร ส่วนอาชีพเสริมคือการจักสานย่านลิเภา ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และรับจ้างทั่วไป สภาพความเป็นอยู่ในครอบครัวหลังจากเข้าโครงการฯ ดีขึ้นมาก มีที่ทำกินเป็นหลักแหล่ง ไม่ต้องเร่ร่อน ทั้งนี้โครงการฯได้ให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการประกอบอาชีพ และสามารถแนะนำต่อให้เพื่อนบ้านได้อีกด้วย อยากให้ทางราชการช่วยเหลือในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน มีความรู้สึกภูมิใจและปลื้มใจเป็นอย่างมากที่ได้เข้ามาอยู่ในโครงการนี้

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวายพระพรของทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน”

.....

ราษฎรที่อยู่ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ดอยผ้าห่มปก ต.แม่สาว อ.แม่สาย จ.เชียงราย

นายประพัฒน์ กุรุธิ์

อายุ 28 ปี

“ก่อนเข้าโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริ ดอยผ้าห่มปก มีอาชีพทำไร่ ในที่ดินทำกิน 5 ไร่ เป็นของตนเอง ซึ่งพออยู่พอกินสำหรับสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 3 คน เมื่อได้เข้าร่วมในโครงการฯ ทำให้มีที่ทำกินทำการเกษตรมากขึ้น ได้ทำนาในที่นาของตนเอง จึงมีรายได้เพิ่มขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก รู้สึกดีใจมากที่พระองค์ทรงช่วยให้ราษฎรมีที่อยู่อาศัย มีที่ไร่นาทำกิน

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้แม่หลวงทรงมีพระพลานามัยที่แข็งแรงจะได้อยู่กับพวกเรานานๆ”

.....

นายอำนวย มีศิลป์

อายุ 34 ปี บ้านเลขที่ 88/10 หมู่ 1

“เดิมรับจ้างทำสวนไม้ผลต่างๆ ได้เข้าร่วมโครงการฯ ในปี 2540 โดยประกอบอาชีพทำสวน และก่อสร้าง ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอแก่การใช้จ่าย และสามารถส่งลูกเรียนหนังสือ มีพื้นที่ทำกินแน่นอน โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ผู้ด้อยโอกาสสามารถมีรายได้เสริมจากงานด้านศิลปาชีพ ได้รับความรู้จากโครงการนี้มาก เช่น การแกะสลักไม้ ทอผ้า จักสาน เป็นต้น และยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปช่วยแนะนำเพื่อนในกลุ่มหรือนำมาปรึกษาหารือกัน สภาพครอบครัวในปัจจุบันดีขึ้น อยากให้ทางราชการช่วยส่งเสริมด้านการพัฒนาอาชีพ และผู้ด้อยโอกาสทางด้านเงินทุน มีความรู้สึกปลื้มใจมากที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ผู้ด้อยโอกาสได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการนี้ อันเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้คนมีชีวิตที่มั่นคงขึ้น

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอถวายพระพร ของจงทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรง ทรงมีความสุขและอยู่คู่กับประชาชนชาวไทยตลอดไป”

.....

นายจันทร์แก้ว จันตา

อายุ 28 ปี บ้านเลขที่ 312 หมู่ 15

“มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 3 คน ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วๆ ไป ซึ่งมีรายได้เพียงพอตามอัตภาพ เมื่อได้เข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริ ดอยผ้าห่มปก ได้รับประโยชน์มากทั้งด้านความรู้ทางด้านการเกษตร ได้ทำนาในที่ทำกิน 4 ไร่ของตนเอง จึงมีรายได้เพิ่มขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น เมื่อเทียบกับที่ผ่านมา ได้มีบ้านอยู่ มีที่ทำกิน มีอาชีพ ดีใจมากที่มีโครงการนี้ในหมู่บ้าน เพราะทำให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีที่อยู่ มีกิน

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้แม่หลวงทรงมีความสุข ทรงมีพระพลานามัยที่ดีตลอดไป”

.....

นายอาหน่อง มอปี๊ะกู

บ้านพักหมู่ที่ 15

“เดิมมีอาชีพทำไร่เพียงอย่างเดียว ในที่ดิน 5 ไร่ของตนเอง เลี้ยงสมาชิกในครอบครัวรวม 5 คน ชีวิตความเป็นอยู่จึงลำบาก ขัดสน เมื่อเข้าร่วมในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริ ดอยผ้าห่มปก จึงมีชีวิตที่ดีขึ้น ได้รับความรู้ด้านการเกษตร เลี้ยงสัตว์ และอื่นๆ สามารถนำไปทำอาชีพเพิ่ม ทำให้มีรายได้มากขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมามาก ดีใจมากที่ได้มาอยู่ใต้ร่มพระบารมีของพระองค์ ถึงแม้ราษฎรจะยากจน แต่พระองค์ไม่ทรงรังเกียจ ทรงช่วยเหลือราษฎรทุกอย่าง

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญ ทรงมีพระสุขภาพที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัยต่างๆ”

.....

นายลีหา แสกะจือ

อายุ 40 ปี บ้านพักหมู่ที่ 15

“มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน ประกอบอาชีพรับจ้างทำไร่ ทำนา รายได้ไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายในครอบครัว เมื่อเข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริ ดอยผ้าห่มปก ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ ในด้านความรู้ทั้งด้านการเกษตรและด้านการศึกษา สามารถนำไปประกอบอาชีพเพิ่มได้ เช่น การปลูกผักต่างๆ ทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพในชีวิตประจำวัน

ราษฎรที่อยู่ในโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง-ผาเก็ง

ต.ผาอินทร์แปลง กิ่ง อ.เราวัณ จ.เลย

นายแดง ไบ้โคกสูง

บ้านเลขที่ 999/2 บ้านผาบาง หมู่ 5

“ก่อนเข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง-ผาเก็ง ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้น้อยไม่พอเลี้ยงสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 5 คน ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง เมื่อเข้าร่วมในโครงการฯ ได้มีที่ดินทำกิน 17 ไร่ ไร่ปลูกผักสวนครัว ทำสวนยางพารา เอาไปขายทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ได้รับความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ เช่น การ

สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมามาก รู้สึกดีใจมากที่เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินทรงให้ความช่วยเหลือราษฎร โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ

ในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้แม่หลวงทรงมีพระสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์และทรงมีความสุขตลอดไป”

.....

นายคมกริช สิ้นเ้า

อายุ 27 ปี บ้านเลขที่ 311 หมู่ 15

“ก่อนเข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ตามพระราชดำริ ดอยผ้าห่มปก ประกอบอาชีพทำไร่ ทำสวน ในที่ดินของตนเองจำนวน 4 ไร่ รับจ้าง มีรายได้พอเลี้ยงสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 5 คน หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ นี้แล้ว มีอาชีพเพิ่มขึ้นคือ การปลูกไม้ผล ปลูกข้าวไร่ และได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสมาชิกในโครงการฯ จึงทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอต่อการครองชีพ สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น โครงการฯ นี้ดีมาก ช่วยให้คนจนมีกิน มีใช้ ทำให้คนชั่วกลับตัวเป็นคนดี ไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ชาวบ้านในหมู่บ้านรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์มาก

ในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้พระองค์ท่านทรงมีพระพลานามัยที่แข็งแรงตลอดไป”

.....

เพาะเห็ด การเลี้ยงสัตว์ปีก การตีเหล็กและการทำหัตถกรรม ทำให้มีงานทำตลอดทั้งปี ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก มีความอบอุ่นดี รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้า ไม่มีที่เปรียบได้

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้ทรงพระเจริญ พระชนมายุยืนนาน”

.....

นายอังกาส พิมพบุตร

บัญชีที่ 999/23 บ้านพานาง หมู่ 5

“มีที่ดินเป็นของตนเอง 25 ไร่ ใช้ประกอบอาชีพทำไร่ เลี้ยงสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 6 คน กำลังเรียนอยู่ 4 คน สภาพความเป็นอยู่พออยู่ได้ มีกินมีใช้ เมื่อเข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง-ผาเก็ง ได้รับความรู้ในการทำสวนกล้วย ไม้ผล รู้วิธีการจัดการกับพื้นที่ว่าทำอย่างไรให้ได้ประโยชน์สูงสุด จนทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก รู้สึกมีความสุขอบอุ่น มีความปลอดภัยที่สมเด็จพระราชินีทรงมาให้ความช่วยเหลือจัดตั้งโครงการนี้

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอพระองค์ทรงพระเจริญ ทรงมีพระชนมายุยืนนาน อยู่เป็นร่มโพธิ์ของพสกนิกรตลอดไป”

.....

นายทองศูนย์ อดดา

บัญชีที่ 999/13 หมู่ 5

“ก่อนเข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง-ผาเก็ง มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองจำนวน 10 ไร่ ใช้ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ เลี้ยงสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 4 คน ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวพอใช้ หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ นี้ ได้มีที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น 5 ไร่ ได้รับความรู้ในการทำนา ทำไร่ สวนผสม และเลี้ยงปลา ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นกว่าเดิม รู้สึกมีความสุขภูมิใจและได้รับความอบอุ่นที่สมเด็จพระราชินีทรงมาช่วยเหลือ

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญ พระสุขภาพอนามัยแข็งแรง พระชนมายุยืนนาน”

.....

นายพุทธา รักษาสืบ

บัญชีที่ 999/8 บ้านพานาง หมู่ 5

“มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 3 คน กำลังเรียน 1 คน ประกอบอาชีพทำนาในที่ดินทำกินของตนเอง 4 ไร่ ฐานะความเป็นอยู่พออยู่พอกิน เมื่อเข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง-ผาเก็ง ได้ที่ดินไว้ทำมาหากินอีก 12 ไร่ รวมทั้งมีที่ดิน 16 ไร่ ได้ประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น โดยการปลูกผักสวนครัว ทำสวนยางพาราและงานหัตถกรรม ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการนี้มีประโยชน์มาก ทำให้ชาวบ้านที่มีที่ทำกินมีไฟฟ้า น้ำประปา เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชนได้เป็นอย่างดี เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ การทำหัตถกรรม เป็นต้น ช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นกว่าเดิมมาก รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์เป็นอย่างสูง

ในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้พระองค์ท่าน ทรงพระเจริญ พระชนมายุยืนนานตลอดไป”

.....

นายเทียม คำภูศิริ

บัญชีที่ 999/34 บ้านพานาง หมู่ 5

“เดิมประกอบอาชีพทำนา เลี้ยงสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 7 คน ฐานะยากจน เมื่อเข้าร่วมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ผานาง-ผาเก็ง ได้รับความช่วยเหลือให้มีที่ดินทำกินจำนวน 17 ไร่ ได้รับการส่งเสริมอาชีพ และได้รับคำแนะนำในการประกอบอาชีพต่างๆ เช่น การเลี้ยงสัตว์ปีก การเพาะเห็ด การปลูกผักสวนครัวและยางพารา ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน มีสิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่าง ส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก รู้สึกเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นที่ทรงให้การช่วยเหลือต่อผู้ยากจน ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 70 พรรษา ขอให้ทรงพระเจริญ พระชนมายุยืนนาน ตลอดกาลนานเทอญ”

.....

